

ФОРМИ ПІДГОТОВКИ ЕКСПЕРТІВ З ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Пономаренко Н. Г. – старший викладач кафедри іноземних мов МНАУ

В статті розглядаються форми підготовки експертів з освіти в Україні. Встановлено, що з метою підготовки експертів з освіти запроваджена додаткова спеціалізація для магістерських освітніх програм, під час яких використовуються такі форми організації освітньої діяльності як лекції, семінарські або практичні заняття, самостійна робота, виконання індивідуального науково-дослідницького завдання, заліки та іспити. З'ясовано, що підготовку експертів з освіти здійснюють також інститути післядипломної педагогічної освіти та установи, що супроводжують процес розвитку освіти; основними формами освітньої діяльності при цьому є семінари, які тривають від одного дня до одного тижня, та одно- або дводенні тренінги.

The article covers the main forms of educational experts training in Ukraine. It has been found that in order to train educational experts, universities and higher schools of pedagogical education in the country offer Master's Programmes. The main forms of the educational process are lectures, seminars, project seminars, research workshops, colloquia, practical training, project work.

Educational experts training is also carried out by those institutions that monitor and support the development of education. The main forms of education are seminars from one-day to one-week long, and one or two-day training courses.

Сучасна ситуація в галузі освіти України характеризується реформуванням системи освіти, модернізацією структури, змісту та організації освіти на

засадах компетентісного підходу, розвитком наукової та інноваційної діяльності в освіті, забезпеченням національного моніторингу системи освіти. За таких умов актуальним стає запровадження експертизи як інструменту забезпечення та розвитку якості, а також громадсько-державного інституту управління освітою України. В цьому контексті виникає потреба у фахівцях, підготовлених до всебічної експертизи галузі освіти в цілому, освітніх систем, процесів та явищ.

На сьогодні в Україні існує досвід підготовки експертів в галузі освіти в Київському університеті ім. Б. Грінченка. У рамках магістерських освітніх програм за спеціальностями «Управління навчальним закладом» та «Державне управління» запроваджена додаткова спеціалізація «Експертиза у галузі освіти» та розроблена міждисциплінарна програма «Експертна діяльність у забезпеченні якості освіти», яка спрямована на формування інструментальної компетентності експерта, що забезпечує здатність до освітнього аудиту та консалтингу, комплексної гуманітарної експертизи, прогнозування розвитку освіти у всіх її ланках та на всіх рівнях [1]. Основна увага при цьому приділяється сутності, змісту, нормативно-правовим засадам експертної діяльності у галузі освіти, якості освіти та експертному супроводу її забезпечення, освітньому моніторингу, зовнішньому і внутрішньому моніторингу якості освіти, освітометрії, основам конструювання тестів, експертизі інновацій у забезпеченні якості освіти та світовим тенденціям розвитку сучасної освіти. Робочими програмами з цих макромодулів передбачені лекції, семінарські або практичні заняття, самостійна робота, виконання індивідуального науково-дослідницького завдання, заліки та іспити.

З метою підготовки експертів в галузі освіти співробітниками Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти розроблена Програма підготовки експертів з оцінювання діяльності методичних

кабінетів (центрів) і загальноосвітніх навчальних закладів. Програма передбачає теоретичну підготовку та формування практичних навичок і вмінь щодо оцінювальної компетентності у слухачів курсів підвищення кваліфікації у системі післядипломної педагогічної освіти, що має сприяти підвищенню якості аналітичних документів, які вони готують у процесі експертно-аналітичної та контрольно-оцінювальної діяльності, розвиток базових, професійних та посадово-функціональних компетентностей. Під час підвищення кваліфікації слухачі мають ознайомитися з вітчизняним та зарубіжним досвідом оцінювання педагогічних явищ і процесів; оволодіти сучасними технологіями оцінювання (аналітикою, експертизою, діагностикою, моніторингом); навчитися застосовувати шкали для встановлення кількісних оцінок, а також розвинути і вдосконалити практичні навички і вміння аналітико-експертної діяльності.

Програма передбачає також формування і розвиток вмінь щодо якісного володіння методами системного аналізу та експертизи; технологій проведення моніторингу; розробки алгоритмів визначення узагальнених висновків експертів з урахуванням типу вимірювальної шкали; використання інформаційно-комунікаційних технологій в експертній роботі; складання експертного висновку; розвиток установок щодо співпраці, партнерства, взаємодії, командної роботи; аналізу, рефлексії експертної діяльності [2, с. 17].

В 2013 році за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» був створений благодійний фонд «Інститут розвитку освіти», Київ як перший в Україні аналітичний центр у сфері освіти. З метою надання організаційної підтримки та експертних консультацій у розвитку політики реформування освітнього сектору, Інститутом розвитку освіти протягом 2015 року були проведені професійні тренінги для експертів та освітніх неурядових організацій,

зокрема, за такими темами, як методи і методики аналізу освітньої політики, написання Concept paper - Policy Brief тощо. В 2015 році Інститутом розвитку освіти була започаткована серія тренінгів «Від діалогу до співпраці: проблеми шкільної освіти очима батьків та освітян», спрямованих на налагодження діалогу між батьками школярів, адміністрацією шкіл та педагогами, забезпечення постійного обміну інформацією та взаємної підтримки між зацікавленими сторонами [3].

Література:

1. Освітологія: підготовка експертів у галузі освіти: навчально-методичний посібник / за ред. В. О. Огнев'юка. – К., 2015. – 464 с.
2. Боднар О. С. Підготовка експертів з оцінювання діяльності науково-методичних установ і загальноосвітніх навчальних закладів у сфері методичного менеджменту / О. С. Боднар // Науково-методичне і кадрове забезпечення експертного оцінювання діяльності науково-методичних установ і навчальних закладів : тематичний збірник праць / упоряд. А. А. Волосюк за заг. редакцією Н. А. Мельник. – Рівне : РОШПО, 2014. – 118 с.
3. Офіційний сайт Інституту розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://iro.org.ua/ua/>